

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

21. základní škola Plzeň, Slovanská alej 13

Slovanská alej 13, 326 00 Plzeň

Identifikátor školy: 600 069 788

Termín konání inspekce: 17. května – 26. května 2004

Čj.:	d4-1127/04-5121
Signatura:	kd4cx152

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti školy v hospitovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004 v době výkonu inspekční činnosti
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti školy v hospitovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, anglický jazyk, tělesná výchova a v předmětech: český jazyk, anglický jazyk, matematika, fyzika, občanská výchova, rodinná výchova a tělesná výchova na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ úrazovosti ve škole v rámci tematicky zaměřené inspekce: „Úrazovost ve školách.“

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem 21. základní školy Plzeň, Slovanská alej 13 je statutární Město Plzeň. Funkci zřizovatele naplňuje výkonný orgán – Rada města Plzně prostřednictvím Magistrátu Města Plzně (dále jen MMP) a v souladu s organizačním řádem MMP.

Od 1. ledna 1998 je škola právním subjektem. Aktuální zřizovací listina byla vydána dne 20. března 2003. Poslední platné rozhodnutí o zařazení do sítě škol je vydané Školským úřadem Plzeň-město dne 17. února 1998 pod čj. 243/98/1. Součástmi školy jsou školní družina a školní jídelna.

Škola se profiluje jako základní škola s rozšířenou výukou jazyků (anglický, francouzský, německý a ruský jazyk). Žáci se vzdělávají podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-22. Ve třídách s rozšířeným vyučováním cizích jazyků je výuka organizována podle učebního plánu čj. 16 333/96-22-21. Již od 1. ročníku se mohou žáci vzdělávat v cizích jazycích formou nepovinného předmětu.

V době konání inspekce se ve 31 kmenových třídách vzdělávalo 701 žáků.

Patrová školní budova je citlivě a s vkusem vyzdobená. Náleží k ní 2 moderní tělocvičny, přilehlý venkovní sportovní areál a školní pozemek.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací proces zabezpečuje celkem 52 pedagogických pracovníků, včetně vychovatelek školní družiny. Vzhledem ke sledovaným předmětům 4 vyučující nesplnili podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, 3 z nich v současné době studují pedagogickou fakultu. Nekvalifikovanost (až na ojedinělý případ) neměla negativní vliv na kvalitu sledované výuky.

Odborný potenciál školy je využíván promyšleně a cílevědomě. Ve skladbě úvazků se přihlíží k odbornosti a dosavadním zkušenostem vyučujících. Pozitivním faktem je, že ve škole působí výchovná poradkyně i školní psycholožka. Obě splňují předpoklady kvalifikace výchovných poradců a požadovanou délku praxe. Obsah jejich činnosti je koncipován v pracovních náplních a plánech práce, včetně vymezení priorit a zaměření.

Provoz školy se řídí dokumenty, které popisují organizační strukturu, pravidla chodu zařízení, denní režim, obsahují náplně práce všech zaměstnanců, práva a povinnosti žáků (Organizační řád, včetně příloh – Organizační schéma 21. ZŠ Plzeň, Slovanská alej 13, Vnitřní kontrolní systém a náplně práce jednotlivých pracovníků školy). Organizační struktura školy je koncipována účelně a funkčně. Promyšlené a účelné delegování pravomocí ze strany ředitelky na její podřízené garantuje funkční chod jednotlivých úseků školy.

Přenos informací uvnitř školy vůči zaměstnancům je pružný. Nejaktuálnější z nich jsou sdělovány prostřednictvím školního rozhlasu, vnitřními telefonními linkami a poté vyvěšovány na informačních tabulích a nástěnkách. Předem plánované akce a úkoly se promítají do písemně zpracovaných týdenních plánů, jež obdrží každý pedagogický pracovník. Nezastupitelným poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada. Na 1. stupni je ustanoveno metodické sdružení podle jednotlivých ročníků. Na 2. stupni jsou podle odborností zřízeny předmětové komise. Z jejich jednání se pořizují zápisy, závěry předsedové přenášejí směrem k vedení školy. Ze zápisů je patrné, že metodické orgány školy řeší převážně otázky výběru učebnic nebo záležitosti organizačního charakteru. Opomíjena je oblast metod a forem práce v rámci efektivit výchovně-vzdělávacího procesu.

Vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků školy při zajištění jejího provozu je na bázi osobní zodpovědnosti v rámci zabezpečení svěřeného úseku. Nepostrádá demokratické principy a vyznačuje se liberálností. Pozornost je věnována začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím. Těmto kolegům je přidělen uvádějící učitel. Náplň jeho práce je písemně vymezena, ne vždy však zcela dodržována. Uplatňuje se i osvědčený systém vzájemných hospitací.

Kontrolní činnost je plánovitá, funkční a promyšlená. Praktikuje se i náhodná nebo následná kontrola. Problémy, které vyvstanou se řeší bez zbytečného odkladu. Zkoumají se příčiny, provádí se analýza problémů, diskutují se možnosti nápravy a prevence problémů. Vyvozují se opatření ke zlepšení stavu v personální oblasti.

Hospitační činnost, jako jedna z forem kontrolní činnosti, je plánovitě zpracována na daný školní rok. Rozdělení úkolů v rámci hospitační činnosti ve vedení školy je vyvážené. Podle doložených hospitačních záznamů bylo zjištěno, že plán se částečně plní. Závěry z hospitací se analyzují a zobecňují. Je tak zajištěn přímý vliv hospitační činnosti s dopadem na zvýšení kvality výchovně-vzdělávacího procesu. Četnost hospitací vychází ze znalosti personálního obsazení školy a z aktuálních potřeb.

Stavba rozvrhu i skladba úvazků vypovídají o promyšleném využití odborného potenciálu pedagogických pracovníků školy. Negativním jevem skladby rozvrhu 1. tříd je překročení počtu hodin v jednom sledu (vždy 1 den v týdnu 5 vyučovacích hodin). Velmi dobrou úroveň má oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Podle přehledu vzdělávacích akcí za období leden – červen 2004, vykazuje škola v tomto období celkem 44 vzdělávacích akcí, výběr se řídí prioritami školy a dobrovolností pedagogů. Tři vyučující působí jako lektorky v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Systém hodnocení zaměstnanců nemá škola písemně popsáný. Jedenkrát za půl roku se provádí hodnocení všech pracovníků školy (i v návaznosti na přidělování nadtarifních složek platu). Sebehodnocení pedagogů se neprovede. Hodnocení zaměstnanců ze strany vedení školy má nezanedbatelný vliv na jejich profesní růst. Je adekvátní možností, které škola může v rámci profesního růstu pedagogů nabídnout.

Úroveň personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti je vzhledem ke schváleným učebním dokumentům velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je čtyřpatrová s kvalitním materiálně-technickým zázemím (odborné učebny, sportoviště, prostory pro volnočasové aktivity). Čítá celkem 31 kmenových tříd, včetně 9 velmi dobře vybavených odborných pracoven. K tělovýchovným činnostem jsou k dispozici 2 tělocvičny, školní hřiště a posilovna. Z vlastního rozpočtu škola zřídila multimediální učebnu vybavenou 15 počítači. Další materiální zázemí školy dotváří žákovská a učitelská knihovna. Přírůstkový seznam svědčí o tom, že knižní fond je průběžně obměňován.

Učební prostory jsou vkusně vyzdobeny, vytváří kultivované edukační prostředí. Upravenost a výzdoba kmenových tříd 1. i 2. stupně školy a společných prostor je na vysoké úrovni. Výrazný podíl na výzdobě mají žáci. Podnětnost výzdoby podtrhují rozmanité názorné pomůcky a přehledy, modely, obrazy, mapy, trojrozměrné modely i množství pomůcek z vlastní dílny učitelů. Třídy jsou vybaveny moderním, praktickým žákovským a kancelářským nábytkem. Velmi pěkně vestavěné skříně ve třídách jsou plně funkční po stránce prostorové. Okna jsou proti oslunění opatřena žaluziemi. Květinová výzdoba dotváří celkově příznivé prostředí učeben. Prostory školy v plné míře umožňují realizovat rozšířenou nabídku výchovně-vzdělávací činnosti školy.

K dispozici jsou ucelené a schválené řady učebnic, učebních textů a pracovních sešitů. Množství názorných pomůcek je umístěno přímo ve třídách. Jsou k dispozici podle aktuálních potřeb. Další jsou v odborných učebnách a kabinetech. Materiální zdroje škola uvážlivě využívá v návaznosti na rozšířenou nabídku učebních plánů. Pozitivem je vybavení školy v oblasti audiovizuální a výpočetní techniky. V průběhu inspekce byla příležitostně do výuky zařazena.

V rámci kontrolní činnosti vedení školy sleduje využití materiálně-technického zázemí. V závislosti na prioritách a dostupnosti finančních prostředků reaguje na podněty vyučujících s ohledem na modernizaci a zkvalitnění materiálně-technického zázemí. V době školního vyučování je vybavení určeno k výuce. Mimo vyučování je možnost, po dohodě s vedením školy, využití i ze strany veřejnosti.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola čj.: 16 847/96-2 (ve třídách s rozšířeným vyučováním jazyků učební plán čj.: 16 333/96-22-21) včetně Úprav a doplňků základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola čj. 25 018/98-22 a Metodického pokynu k realizaci rozvojového programu Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny čj. 31 172/2002-22.

Rozvrh hodin pro jednotlivé ročníky a třídy vychází z učebních plánů. Počet hodin povinných předmětů je v souladu s jejich požadavky a reálná výuka podle tohoto rozvrhu probíhá. Škola vyučuje podle platných učebních osnov. Povinná dokumentace je vedena a průkazně zachycuje průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Výuka je vedena v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebních osnov je prováděna vedením školy v rámci kontrolní a hospitační činnosti. Pokud jsou v této oblasti zjištěny nedostatky, jsou stanovována opatření k jejich nápravě.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Nedostatkem je, že žáci prvního ročníku mají jedenkrát týdně v jednom sledu více než 4 vyučovací hodiny.

Školní řád obsahuje požadovaná ustanovení a uvádí práva a povinnosti žáků. Je v souladu s Úmluvou o právech dítěte.

Žáci jsou informováni školním rozhlasem, prostřednictvím třídních učitelů, svých zástupců v žákovském parlamentu, aktuálními sděleními na nástěnkách. Informační systém vůči žákům a jejich zákonným zástupcům je stanoven a je funkční.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je i přes uvedený nedostatek funkční.

Oblast výchovného poradenství má vymezené cíle. Obě pracovnice – výchovná poradkyně i školní psychologka mají přesně stanovené pole působnosti. Výchovná poradkyně se zaměřuje především na profesní orientaci žáků a práci s integrovanými žáky. Spolupracuje s úřady a institucemi (Pedagogicko-psychologická poradna Plzeň-město, úřad práce). Spolupodílí se na řešení kázeňských problémů. Školní psychologka má propracovaný systém školní psychologie. Provádí sociometrické testy, významnou měrou přispívá k řešení kázeňských problémů žáků, včetně jejich prevence, spolupracuje s rodiči. Spolupráce školy a rodiny je na kvalitní úrovni.

Výskytu sociálně-patologických jevů věnuje vedení školy náležitou pozornost. Výchovné problémy jsou okamžitě řešeny ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků, při závažnějších přestupcích i za asistence Policie České republiky a s orgány péče o dítě.

Výchovné poradenství významně přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech – český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda 1. stupni základní školy

Bezprostřední příprava vyučujících na výuku se vyznačovala pečlivostí v přípravě tabulí a většinou i v zabezpečení názorným materiálem. Vycházela z rámcově zpracovaných tematických plánů na základě deklarovaného vzdělávacího programu. Stanovené cíle výuky byly reálné a úměrné k aktuálnímu stavu třídy, návaznost učiva na předcházející témata byla zajištěna.

Po personální stránce byla sledovaná výuka zabezpečena 18 vyučujícími, z toho 17 učitelek splňovalo podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jedna vyučující daný požadavek nespĺňovala. Chybějící odbornost měla negativní vliv na kvalitu výuky.

Výuka probíhala v esteticky příznivém prostředí, kterému učitelky společně se žáky věnují evidentní péči. Třídy jsou vyzdobeny květinami, nástěnnými přehledy učiva, výtvarnými a literárními žákovskými pracemi, ukázkami projektového vyučování. Při výuce byla většinou využita rozmanitá škála učebních pomůcek, včetně příležitostného využití didaktické techniky. Zaznamenány byly i vyučovací hodiny, které toto materiální zázemí postrádaly. Část výuky vycházela pouze ze stereotypního, frontálního pojetí. Samostatná práce žáků nebyla zpravidla diferencovaná v obsahu ani tempu zpracování. Chyběly činnosti připravené pro rychlejší žáky, didaktické hry i výraznější motivační výzvy. Stereotypní stavba hodin

zpravidla neskýtala možnosti pro včasnou a účinnou relaxaci žáků. Vždy bylo dbáno na správné sezení i psací návyky. Pozitivem byl vstřícný přístup pedagogů k žákům i klidná pracovní atmosféra ve třídách.

Činnostně pojatá výuka požadovaná osnovami se vyznačovala využitím pestré škály metod a forem práce i promyšlenou motivací žáků. Celková vnitřní organizace sledovaných hodin byla nápaditá, výuka měla logickou stavbu, gradaci i spád. Zadávané úkoly byly zajímavé a smysluplné, někdy umožnily i pozitivní citový prožitek. Žáci se mohli poradit, diskutovat o problému, hledat i objevovat příčinné souvislosti. Uplatňovány byly mezipředmětové vztahy i prolínání jednotlivých složek předmětu, kvalitní práce s chybou. Promyšlená a pro žáky podnětná byla i práce s literárním textem. Vyučující vhodně zařazovali i dechová, hlasová a artikulační cvičení. Nechyběla také úvodní motivační část, někdy originálně pojatá formou ankety. V průběhu výuky byli žáci motivováni kromě pochvaly a povzbuzení i gradací a obsahovou zajímavostí výuky. Tímto pojetím výuky byly plněny optimální psychohygienické podmínky.

Interakce a komunikace byla ve frontálně vedených hodinách zaměřena jednosměrně - učitel a žák. Prostor pro rozvoj komunikačních dovedností žáků byl značně omezen. V činnostně pojatých hodinách měli žáci možnost komunikovat mezi sebou navzájem, pravidelné zadávání mluvních cvičení, párové a skupinové práce podporovalo jejich vyjadřovací schopnosti.

V rámci hodnocení vyučující v zásadě oceňovali snahu a pokrok. Hodnocení někdy postrádalo adresnost a zdůvodnění, ojediněle žáky demotivovalo.

Pozitivním rysem většiny sledované výuky byla aktivita i tvořivost. Žáci se prezentovali slušným a zdvořilým vystupováním, byla u nich patrná vnitřní snaha o co nejlepší výsledky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni měly ve sledovaných předmětech celkově dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce na 1. a 2. stupni základní školy

Hospitován byl soubor hodin na obou stupních základní školy ve třídách s rozšířenou výukou sledovaného předmětu. Časové dotace anglického jazyka v jednotlivých ročnících jsou v souladu se schváleným učebním plánem. Obsah učiva je rozpracován do časově-tematických plánů. Nedostatky v plnění osnov nebyly zjištěny. Plánování učiva je systematické, jeho návaznost mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Výuka probíhala převážně v odborných jazykových učebnách. Zařizeny jsou novým mobilním žákovským nábytkem, který umožňuje snadnou manipulaci. Uspořádání lavic lze rychle změnit v závislosti na realizované činnosti. Poutavá výzdoba učeben obsahuje mnoho podnětů k vyučovanému předmětu. Výborně je výuka zajištěna z hlediska materiálního. Vybavení tvoří ucelené sady moderních učebnic, mapy, informativní literatura, odborná literatura pro učitele, tabelární pomůcky a didaktická technika. Informativní literaturu (např. překladové slovníky) žáci neměli ve všech hodinách k dispozici. Účelně pracovali s učebnicí a někdy i s dalšími doplňkovými materiály, které připravovali vyučující sami. K dosažení stanovených cílů účinně přispívalo i využití auditivní techniky.

Anglický jazyk na obou stupních školy vyučuje celkem sedm učitelů. Všichni splňují vyhláškou stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Sledované hodiny byly po stránce organizační pečlivě připravené. Vyznačovaly se funkčním výběrem učiva, ale jeho metodické zpracování nebylo vždy pro žáky přitažlivé. Převažovala frontální forma práce doplňovaná samostatnou, případně párovou prací. Kooperativní techniky učení umožňující interaktivní ústní vyjadřování ve skupině nebyly zastoupeny.

Metody prezentace a procvičování nového učiva byly podřízeny aktuálnímu stavu třídy. Učitelé promyšleně volili množství a obtížnost aplikačních příkladů, vybírali vhodné typy cvičení. Uměli vést žáky k samostatnému vyvozování nových poznatků, hledání souvislostí. Opakování bylo vedeno účelně a v nových kontextech, v některých případech navíc zajímavě s využitím aktivizujících metod (didaktické hry, inscenační metody). V nižších ročnících někdy chybělo zařazování učební činnosti s relaxačním a aktivizujícím účinkem, což vedlo k únavě žáků a ke ztrátě jejich pozornosti.

Učitelé tvořivě přistupovali k práci s texty při nácviku čtení a poslechu s porozuměním. Zpětnou vazbu o míře porozumění získávali různou formou. Využívali opis, odpovědi na otázky, reprodukci obsahu nebo překlad. Systematicky byly prohlubovány všeobecné kompetence žáků, zejména ve znalosti reálií a kultury zemí studovaného jazyka. V některých hodinách učitelé tolerovali špatnou výslovnost žáků, neprováděli náležitou korekci a cíleně neupevňovali návyky správné výslovnosti. Častým negativem byla i absence hodnotícího shrnutí jednotlivých učebních činností.

Vedení výuky v cizím jazyce většinou vyučujících mělo pozitivní vliv na proces učení. V některých hodinách se dařilo navodit cizojazyčnou atmosféru zařazením promyšlené vstupní motivace. Žáci byli motivováni obsahovou pestrostí výuky i účelným střídáním učebních činností.

Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že hodnocení žáků je převážně zaměřeno na ověřování znalostí, nikoli na zjištění míry osvojení dovedností.

Příznivě na průběh vzdělávání působilo klidné a vstřícné vystupování a jednání učitelů.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu anglický jazyk byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Vyučující českého jazyka na druhém stupni splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Učivo jednotlivých ročníků je plánováno formou stručných časově-tematických plánů, které jsou v souladu s přijatým vzdělávacím programem. Příprava učitelek na výuku českého jazyka byla promyšlená, probírané učivo navazovalo na předchozí témata, cíle výuky byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd. Výklad učiva byl jasný, srozumitelný a věcně správný. Individuální vzdělávací potřeby byly zpravidla respektovány.

Učebny jsou vzhledem k počtu žáků dostatečně prostorné a umožňují učební činnosti i mimo lavice. Tyto prostorové dispozice byly při výuce využívány. Uspořádání učeben a jejich výzdoba vytvářejí příjemné pracovní prostředí. Pro český jazyk jsou k použití schválené učebnice a jazykové příručky, nástěnné didaktické přehledy, audiovizuální technika. Učitelky využívaly stávajícího fondu, navíc doplňovaly výuku nakopírovanými pro žáky zajímavými úkoly. Organizace činností a vnitřní členění hodin byly ve většině sledované výuky efektivní. Jednotlivé části hodin byly vyvážené, zvolené aktivity na sebe logicky navazovaly. Frontální způsob výuky byl doplňován velmi dobře promyšlenou skupinovou prací žáků. Upevňování a aplikaci učiva byla věnována potřebná pozornost. Mezipředmětové vztahy byly uplatňovány, rovněž aktualizace učiva i informace související s probíraným učivem. Podněty pro emocionální, estetickou a morální výchovu žáků, které učivo poskytovalo byly učitelkami akceptovány. Tempo výuky bylo zpravidla přiměřené aktuálnímu stavu třídy. Žákům s vývojovými poruchami učení byla věnována pozornost. Organizace jejich činnosti však nebyla vždy zcela efektivní.

K průběžné stimulaci žáků sloužilo motivační hodnocení, skupinová práce i navození atmosféry odpovídající probíranému tématu. Na činnostní prvky výuky žáci reagovali aktivitou a zájmem. Ojedinele se objevila nekázeň při méně promyšlených úkolech pro žáky

se specifickými vývojovými poruchami učení. K aktivnímu přístupu ke vzdělávání byli žáci motivováni i hodnocením práce v závěru hodin.

Stanovená pravidla komunikace mezi učitelkami a žáky byla respektována. V průběhu slohového výcviku i ostatních složek předmětu byl kladen důraz na přesné a výstižné vyjadřování. V hodinách literární výchovy byli žáci formou řízeného rozhovoru vedeni k porozumění literárnímu textu. Měli možnost formulovat vlastní názor. Cílený výcvik komunikativních dovedností je prováděn jen některými vyučujícími.

V průběhu výuky byli žáci vhodným způsobem hodnoceni za plnění dílčích úkolů povzbuzením, motivační známkou i oceněním pokroku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Sledovaná výuka matematiky byla realizována čtyřmi učitelkami, které splňovaly podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro druhý stupeň základní školy, jedna z nich nemá aprobaci pro matematiku. Tato skutečnost neměla negativní vliv na kvalitu vzdělávání, učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně.

Dlouhodobé plánování výuky, časová dotace předmětu a členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním dokumentům deklarovaného vzdělávacího programu. Časově-tematické plány jsou zpracovány v souladu s učebními osnovami, respektují návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. Příprava učitelek byla pečlivá a promyšlená. Stanovené výukové cíle byly reálné, vycházely z probíraného tématu učiva, odpovídaly možnostem a schopnostem žáků.

Vyučování probíhalo v kmenových učebnách, které měly převážně velmi dobrou estetickou úroveň, stejně jako vybavení pro výuku matematiky. Vhodně byla zařazena práce s kalkulačkami, modely těles, rýsovacími potřebami a učebnicemi. Didaktická technika nebyla v hodinách využita.

Psychohygienické podmínky ve sledovaném vyučování byly dodrženy vhodnou organizací práce žáků a střídáním činností v průběhu vyučovacích hodin.

Nápaditá úvodní motivace byla nahrazena oznámením probíraného tématu nebo programu hodiny. Průběžná motivace byla kromě příležitostných aplikačních příkladů z praxe nebo slovních úloh s regionální tematikou realizována častým povzbuzováním, pobídkami a pochvalami.

Organizace výuky, užití formy a metody byly převážně na velmi dobré úrovni. V hospitovaných hodinách byl uplatněn klasický frontální způsob výuky. Účelné střídání jednotlivých činností umožnilo žákům učivo různými formami procvičit. Důraz byl kladen na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí, ne pouze na mechanické osvojování učiva. V části sledovaných hodin byla uplatněna diferenciací odpovídající výkonnosti žáků. Ti byli většinou aktivní, dokázali samostatně pracovat podle pokynů vyučujících a prokazovali převážně velmi dobré znalosti. Při samostatné práci byla poskytována individuální pomoc. Klasifikované ústní zkoušení bylo zařazeno v části sledovaných hodin, hodnocení bylo zdůvodněné a adekvátní výkonu. Souhrnné písemné práce jsou zadávány čtyřikrát ročně. Předmětová komise matematika-fyzika se podílí na sjednocení náročnosti a na aplikaci jednotného proporčního bodovacího systému hodnocení. Závěrečné hodnocení práce žáků v hodinách respektovalo jejich individuální dispozice a bylo objektivní, ale z časových důvodů nebylo v některých hodinách provedeno. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo zaznamenáno.

Vztah vyučujících a žáků měl charakter vzájemného respektu. Sledovaná výuka probíhala v pozitivní tvůrčí atmosféře.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice měly celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Probírané učivo koresponduje s časově-tematickými plány zpracovanými v souladu s učebními osnovami. Příprava na jednotlivé hodiny byla účelná.

Výuka je realizována jedním vyučujícím, který v době inspekce nesplňoval podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a měl velmi krátkou pedagogickou praxi. Tyto skutečnosti měly částečně negativní vliv na průběh vzdělávání ve fyzice.

Vyučování probíhalo v odborné učebně fyziky, jejíž vybavení nábytkem, didaktickou technikou a pomůckami je na velmi dobré úrovni. Umístění části sbírky pomůcek přímo v učebně umožňuje jejich využívání v hodinách fyziky pro demonstrační i žákovské pokusy. Didaktická technika instalovaná v učebně byla využita v jednom případě.

Hospitované hodiny měly z hlediska použitých metod a organizace vyučování dobrou úroveň. Struktura hodin odpovídala výukovým cílům a věku žáků, jejich aktivizace byla částečně účinná. Teoretické poznatky byly někdy doplňovány příklady praktických aplikací a mezipředmětových vztahů. Ve výuce se vyskytovaly drobné odborné nepřesnosti v používání fyzikální terminologie a v zápisech řešení příkladů. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné, žáci je převážně respektovali. Zpětná vazba byla zajišťována častým opakováním probraného učiva a zařazováním problémových otázek. V některých hodinách však nebyla prováděna dostatečně účinným způsobem. V 9. ročníku byl vhodně zařazen žákovský referát a videoprojekce k probíranému tématu. Vyučovací čas byl racionálně využíván, efektivita výuky byla dobrá. Příznivé psychohygienické podmínky vytvářelo střídání činností, přiměřená náročnost a tempo výuky.

Vstupní motivace byla omezena na oznámení vzdělávacího cíle nebo programu hodiny. Průběžná motivace (např. uváděním příkladů z praxe, navozením problémové úlohy, zařazením žákovského referátu, činnostním pojetím výuky) byla v různém rozsahu využívána ve většině hodin.

Pravidla jednání byla žáky zpravidla dodržována. Ve výuce vládla pracovní atmosféra, žáci byli převážně ukázněni. Jejich osobnost byla vždy respektována. Projev vyučujícího, spolupráce a komunikace se žáky byly celkově na dobré úrovni, i když ojediněle někteří žáci měli snahu zneužívat otevřenosti a vstřícnosti učitele k drobné nekázní.

Hodnocení výkonů žáků ve sledované výuce bylo zdůvodněné a přiměřené vědomostem. Sebehodnocení žáků a třídy nebylo prováděno. V části hodin nebylo z časových důvodů provedeno závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce třídy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice byly hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské a rodinné výchově

Výuku obou předmětů zabezpečují učitelky, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Příznivý odraz ve výuce rodinné výchovy má i skutečnost, že jedna z vyučujících zastává funkci školního psychologa, pro kterou má i kvalifikaci.

Učivo je plánováno v souladu s osnovami vzdělávacího programu Základní škola. Učební osnovy jsou plněny. Přípravě na výuku věnují pedagogové velkou péči jak z hlediska zajímavosti a pestrosti metod a forem práce, tak i v zabezpečení názorným materiálem.

Stanovené cíle výuky v jednotlivých sledovaných hodinách byly velmi dobře promyšlené a realizované. Osnovami požadované pojetí předmětů se dařilo plnit.

Předměty byly vyučovány v kmenových učebnách. Ve škole jsou k dispozici ucelené řady učebnic, potřebné množství odborných příruček, doplňujících publikací, slovníků, videonahrávek a didaktické techniky. Materiální fond byl ve sledované výuce využíván. Vyučující kopírují pro žáky zajímavé texty, které doplňují a rozvíjejí dané téma nebo jsou podkladem k navození potřebné situace či prožitku.

Nároky osnov na přístupy k obsahu a organizaci výuky byly plněny. Zejména v rodinné výchově byl výukový program realizován specifickými didaktickými formami – prací ve skupinách, didaktickými situačními hrami, řízenými i spontánními diskusemi, využitím videoprogramu. Výuku doplňuje i peer program organizovaný školou. Vynikajícím způsobem realizované hodiny umožnily učitelkám navázat potřebný kontakt se žáky, získat jejich důvěru. Nenásilným způsobem je vedly k osvojení komunikačních technik, vhodné argumentaci, k chování a rozhodování ve prospěch zdraví. Práce ve dvojici nebo skupině, rozvíjela smysl pro kooperaci, vzájemnou pomoc a toleranci. Ve velmi dobře zorganizovaných hodinách občanské výchovy byli žáci systematicky vedeni k orientaci v rozmanitých situacích občanského a pracovního života. V rámci diskusí byl vytvořen prostor pro vyjadřování vlastních názorů žáků i formování jejich postojů k důležitým oblastem lidského života. Podnětem pro rozvoj komunikativních dovedností byl i promyšlený způsob kladení otázek a kvalitní vyjadřování učitelů.

Promyšlená, vysoce efektivní motivace přispívala k plnění vzdělávacích cílů. Žáci otevřeně vyjadřovali své názory, byli aktivní. Výuka probíhala v atmosféře důvěry a otevřenosti.

Výuka občanské výchovy byla hodnocena jako velmi dobrá, výuka rodinné výchovy byla hodnocena jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné výchově na 1. a 2. stupni

Týdenní hodinová dotace předmětu odpovídá schváleným učebním dokumentům. Vyučující mají podrobně zpracované časově-tematické plány, které obsahují výběr učiva pro jednotlivé ročníky a třídy. Bezprostřední příprava učitelů byla většinou velmi dobře promyšlená, pečlivá. Výuka předmětu je organizována dvakrát za týden po jedné hodině. Škola má k dispozici dvě dobře vybavené, udržované tělocvičny a školní hřiště s pískovou, nekvalitní atletickou dráhou, škvárovým, travou zarostlým fotbalovým hřištěm, hřištěm na odbíjenou s umělým travnatým povrchem, asfaltovým hřištěm na košíkovou a neupravené doskočištěm pro skok daleký. Vyhovující je sektor pro vrh koulí. Hygienické podmínky venkovních sportovišť narušuje skutečnost, že je hřiště umístěno uprostřed obytných bloků, neoplocené a volně přístupné veřejnosti i psům. Sledované hodiny probíhaly na atletickém stadionu i v tělocvičnách. K výuce plavání ve třetích a čtvrtých třídách si škola zapůjčuje plavecký bazén. Vedení hodin na druhém stupni zajišťovali dva vyučující splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti s aprobační pro výuku tělesné výchovy a jeden učitel - student posledního ročníku pedagogické fakulty s aprobační pro tělesnou výchovu. Výuku na prvním stupni zajišťovali vyučující splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Personální i materiálně-technické podmínky umožňují plnit požadavky učebních osnov.

Po oznámení programu a cíle hodiny byla výuka zahájena většinou kvalitním všestranným rozvíjením. Nedostatečně byli žáci rozvíjeni při výuce floorbalu. Velmi dobrou úroveň měly průpravné části, které vedli žáci prvního stupně. Speciální rozvíjení pro hlavní část hodiny bylo využito spíše výjimečně.

Na prvním stupni byl v hlavní části kladen důraz na všestranný rozvoj fyzické zdatnosti žáků a jejich přirozených schopností. Na druhém stupni byla pozornost zaměřena převážně

na výuku atletických disciplín (sprint, štafetový i vytrvalostní běh, hod kriketovým míčkem), zdokonalování herních dovedností v košíkové, floorbalu a softbalu. Převažující metodou výuky nových dovedností byla metoda celostní, při výuce hodů kriketovým míčkem, softbalu a nácviku štafetového běhu byla racionálně využita metoda analyticko-syntetická. Didaktické postupy byly vhodně volené. Proudové, hromadné, skupinové i individuální formy práce se účelně střídaly, žáci respektovali pokyny vyučujících, dodržovali stanovená pravidla komunikace i pokyny vyučujících směřující k bezpečnému provádění činností. Organizace vyučovacích hodin měla převážně vhodnou strukturu.

Nejčastější formou motivace byla motivace příkladem, slovními pobídkami a pozitivně formulovaným hodnocením výkonů žáků. Hodnocení žáků bylo dostatečně četné a působilo jako vhodná zpětná vazba. V některých třídách měli při tělesné výchově žáci na rukou hodinky, náramky, na krku řetízky, což nebylo s ohledem na prováděné činnosti a bezpečnost žáků vhodné. Někteří učitelé nejsou v kontrole oblečení žáků a jejich vybavení důslední.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola evaluační nástroje používá, nemá je popsány a systematicky zpracovány. Ke zjišťování výsledků vzdělávání využívá zejména komerční testy. Další srovnávání znalostí spočívá ve srovnávacích prověrkách zadávaných v paralelních třídách. Výsledky se vyhodnocují, srovnávají i analyzují. Metodickými orgány školy jsou přijímána opatření.

Ředitelka školy sleduje úspěšnost žáků v rámci přijímacích řízení. Tyto údaje jsou v číselné podobě publikovány ve výroční zprávě školy.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy je velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Škola zabezpečuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků prostřednictvím jasně stanovených pravidel. Žáci byli na začátku školního roku prokazatelně poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví v tělesné výchově. Ve sledovaných hodinách tělesné výchovy byly zásady bezpečnosti převážně dodržovány. Plavecký výcvik je školou organizován. Pravidla jsou určena školou, v níž plavecký výcvik probíhá (*Řád plaveckého výcviku a Pokyny pro účastníky základního plaveckého výcviku na 1. ZŠ*).

Povinná dokumentace ke školním úrazům je průkazně vedena. Ve školním roce 2002/2003 bylo celkem 83 evidovaných školních úrazů, z toho jen 7 registrovaných. Při tělesné výchově bylo 35 evidovaných úrazů, ale žádný registrovaný. Úrazy byly odškodněny prostřednictvím pojišťovny.

Škola má k dispozici dvě dobře vybavené, udržované tělocvičny a školní hřiště s nekvalitní pískovou atletickou dráhou, škvárovým, trávou zarostlým fotbalovým hřištěm, hřištěm na odbíjenou s umělým travnatým povrchem, asfaltovým hřištěm na košíkovou a zanedbaným doskočištěm pro skok daleký. Vyhovující je sektor pro vrh koulí. Hygienické podmínky venkovních sportovišť narušuje skutečnost, že je hřiště umístěno uprostřed obytných bloků, je neoplocené a volně přístupné veřejnosti i psům.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Porovnáním a kontrolou byl zjištěn soulad údajů uvedených ve zřizovací listině s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Rada školy je ustanovena, aktivně funguje a s vedením školy vstřícně spolupracuje.

Kapacita školní jídelny uvedená v zahajovacím výkazu Škol (MŠMT) V 17-01 podle stavu k 15. říjnu 2003 nesouhlasí s kapacitou uvedenou v posledním platném rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Každoročně škola pořádá Dny otevřených dveří pro širokou veřejnost.

K významným aktivitám patří i akce pořádané školou: např. jazykové besídky, konverzační soutěže (žák IX. B třídy získal 1. místo v Ústředním kole konverzační soutěže v anglickém jazyce), zájezdy do zemí dané jazykové oblasti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina 21. základní školy Plzeň, Slovanská alej 13 bez č. j. vydaná Statutárním městem Plzeň dne 20. března 2003, dodatek č. 1 ze dne 28. listopadu 2003
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení 21. základní školy Plzeň, Slovanská alej 13 do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 31 448/03-21 ze dne 7. ledna 2004
3. Třídní knihy všech tříd pro školní rok 2003/2004
4. Třídní výkazy všech tříd - školní rok 2003/2004
5. Katalogové listy tříd I. A, II. B, III. C, IV. E, a V. D na 1. stupni školy a všech tříd 2. stupně základní školy
6. Rozvrh hodin pro školní rok 2003/2004
7. Záписы z jednání pedagogické rady- školní rok 2002/2003 a školní rok 2003/2004
8. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – doklady o dosaženém vzdělání
9. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2003 ze dne 24. září 2003
10. Kniha školních úrazů za školní rok 2002/2003
11. Organizační řád školy ze dne 20. ledna 2004
12. Osnova školení žáků k bezpečnosti a ochraně zdraví ze dne 29. srpna 2003
13. Pokyny pro účastníky základního plaveckého výcviku na 1. základní škole (bez data schválení)
14. Protokol o revizi tělocvičného nářadí ze dne 23. září 2003
15. Provozní řád tělocvičny ze dne 1. září 2003
16. Řád plaveckého výcviku žáků ze dne 4. března 2004
17. Školní řád pro žáky ze dne 28. srpna 2003
18. Vnitřní řád školy ze dne 28. srpna 2003
19. Výkaz Škol (MŠMT) V 36-01 o školní úrazovosti dětí a mládeže za školní rok 2002/2003
20. Výkaz Škol (MŠMT) V 17-01 podle stavu strážníků ve školní jídelně k 15. říjnu 2003
21. Učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola, včetně Úprav a doplňků
22. Časově-tematické plány učiva pro sledované předměty

23. Plán práce výchovné poradkyně a školní psychologky pro školní rok 2003/2004
24. Přehled vzdělávacích akcí pedagogických pracovníků za období leden – červen 2004
25. Zápisy z jednání metodických sdružení a předmětových komisí pro školní rok 2003/2004
26. Plán hospitační a kontrolní činnosti vedení školy
27. Učební plány pro 1. a 2. stupeň základní školy pro školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Škola se profiluje rozšířenou nabídkou výuky cizích jazyků (anglický, francouzský, německý a ruský jazyk), pestrou škálou dalších aktivit v rámci výchovně-vzdělávacího procesu i v oblasti mimo vyučování. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu vychází z deklarovaného vzdělávacího programu Základní škola.

Ke své činnosti má velmi dobré předpoklady v oblasti personálního obsazení i materiálně-technického zázemí. Kolektiv vyučujících je zkušený, odborně zdatný a dále se průběžně vzdělává. Pozitivní je, že nekvalifikovaní vyučující si potřebné vzdělání doplňují. Moderní vybavenost, kvalitní materiální základna a její průběžná inovace významně přispívají ke zvyšování kvality výuky.

Charakter výuky vychází z větší části z tradičního frontálního pojetí. Progresivnější trendy založené na činnostním pojetí výuky byly zaznamenány jen v některých sledovaných hodinách. Rezervy skýtá zejména oblast metod a forem práce v procesu učení na 1. stupni. Kladem je aktivní uplatňování mezipředmětových vztahů a systematické dodržování psychohygieny výuky.

Výchovně-vzdělávací proces probíhá v kultivovaném, estetickém, edukačně podnětném prostředí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Štilip	Štilip v. r.
Členové týmu	PaedDr. Ondřej Kožíšek	Kožíšek v. r.
	Mgr. Karel Křenek	Křenek v. r.
	Mgr. Darina Motlíková	Motlíková v. r.
	Mgr. Karel Nováček	Nováček v. r.
	Mgr. Lenka Rusnoková	Rusnoková v. r.
	Mgr. Marcela Šimková	Šimková v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Marie Hanzlíčková, Darina Lišaníková, Ing. Július Slávik

V Plzni dne 23. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29.6.2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslava Janková

Mgr. Jaroslava Janková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, pracoviště Částkova 78, 326 00 Plzeň. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-07-16	d4-1127/04-5121
Zřizovatel	2004-07-16	d4-1127/04-5121
Rada školy	2004-07-16	d4-1127/04-5121

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.